

על עשר

66 Var. A

DISSERTATIO METAPHYSICA,
De
DISTINCTIONE,

Quam

Ex Suffragio AMPL. SENATUS PHILOSOPH.
in splendido ad AURAM ATHENÆO.

SUB UMBONE

VIRI PRÆCLARISSIMI,

DN. M. GABRIEL.
JUSLENII,

Log. & Metaph. PROF. REG. & ORD.

*Ad Placidam φιλοσοφῶν Censuram,
Candidè defert,*

ANDREAS LUSCINIUS,
Helsingf. Nylandus.

die 23. Junii Anno M.DCC.V.

In Auditorio Maximo beris ante merid.

EXC. JO. WAL.

H. C. May. F. Feyer

20: 7: 2

IN

S:⁴⁷⁸ R:⁴⁷⁸ M:¹⁶⁷⁸

EXIMIA FIDE VIRO,
PROVINCICIARUM
NYLANDIÆ ET TAVASTIÆ
GUBERNATORI,
EMINENTISSIMO.

Illustrissimo atq; Generosissimo
DOMINO,

DN. JOHANNI
CRUELZ /

LIB. BARONI
De Sippula /

DOMINO
de Abborfors & Pätjärsvi.

DOMINO MEO CLEMENTISSIMO,
GRATIAM & PACEM!

Ignoscas, BARO Magne, mihi, Te
quæso, clienti,
Quod gracili scripto præfigere No-
mina tentem
Splendida; quodque Fores Augu-
stas Musa salutat
De casulis repens, habitus sortis-
que malignæ.
Vestram namq; cupit supplex am-
bire benignam
Mentem, quâ refoves clementer
subdita corda,
Quæ mea dum sentit, felicia, pro-
spera, Musa,
Mox movet illa lyram, solvit quoq;
vota precando.

ILLUSTRISSIMI TUI NOMINIS

Devotissimus cultor
ANDREAS LUSCINIUS.

S:Æ R:Æ M:15

MAGNÆ FIDEI VIRO,
LEGIONIS

EQVESTRIS NYLANDICÆ

CHILIARCHÆ

FAMIGERATISSIMO,

Perilluſtri & Nobiliſſimo

DOMINO,

Dn. THEODORICO

FRIDERICO

MATTHE/

DOMINO MEo PROPENSISSIMO.

OMNIGENAM FELICITATEM!

Pagina jam præpes Scandit tua
LIMINA ACHILLES,
Sumere fac censum, turpi & ca-
ruisse repulsa.
Ac ne fortè roges HEROUm magna
propago
Te Lare qui tennes nostras tuta-
bor aristas?
Exemplò refero sensit quid no-
stra Thalia
Verbo cum vitæ purgatam non
ita pridem
Personuit aurem, fas sit! non plu-
ra revolve:
Certas Tu meritis, ego Thure &
pectore certo.

PERILLUSTRIS CHILIARCHÆ

Humilissimus cliens
ANDREAS LUSCINIUS.

Edle och
Hög-och Wålbetrodde/
Her

Her Johan Laurentz/
Kongl. May:ts Tro-Tienare och Justi-
tia Båtg Mästare i Helsingfors.

Her Arfwed Carlstedt/
Kongl. May:ts Tro-Tienare och Rente
Mästare öfwer Kongl. Magazin i Hels:f.

Her Johan Burtz/
Förnäm Råd- och Handelsman i
Helsingfors.

Her Caspar Eberding/
Wållfornäm Kiöp-och Handelsman
ifrån Ryen /

Her Wärthen Classon/
Emeriterat , och Kongl. förasskiedat
Seltwebel/ i Helsingfors min högtåh-
rade Morbroder.

Minne Höggunstrige och my
dasskes alftöns timme

Högachtade
samt Wälachtade/
r a r/

Her Petter Wetter/

Kongl. May:ts Tro-Tjenare / och In-
spectör öfwer Helsingfors stora skottull.

Her Lärsten Burgman/

Förnam Råd- och Handelsman i
Helsingfors.

Her Johan Korfman/

Wälförnam Köp och Handels Man
sammastådes.

Her Jörgen Böck/

Wälförnam Köp- och Handelsman
ifrån Nyen.

Her Johan Luscinus/

HandelsMan dersammastådes / min
förtrogne Broder.

Ät beprisslige Gynnare
lig/ och Ewig wälsignelse!

Di skall' iag ån forstå / eli **SKJESÅND**
kunnat gjorde
Emellan Gunst och Tack; om Jag ej
drog till Minne;

(Patroner, **HERRAR** god / same wälbendagne sinnen)
Wed detta måhl den Gunst J låtit blifwa spore
På mig/ mor hwilken stads sig lyck au widrig teer;
Då hon med flychtig fare ju nånk ifrån mig stilia
De som / nåst Gud / haa' bort befordra här min
willia;

Men si **EHR** ynneft har min ofärd troget seer.
En går Jag **EHR** emot nu med en ödmuik
hand /

Och bär en Gåfwa fram then lita år af Wårde /
Wed Iri warn-skänck den Xerxi han förårde/
En han som iag ej ha'm Guld/ af Paoli strand.
Taar' derför' **HERRAR** god/ min willia lita opp/
Som skul' den gitta sig hos **EHR** i sielfwa wårter
Wed Gåfwan den iag **EHR** mig skyldig wara
mårter /

EHR ynneft/ gunst/ och hielp blir stads nåst gud
mitt häpp!

Så häppas Jag och wist/ar himl'en et fult mått/
EHR mäta skal igen/ med hugna här på Jorden
Och seen' i himlens Sal wäl föra an **EHR** ordan/
Då J med gudlighet ehr werld' han' genom gåär.
De ädle och Högachtade Hög- och wäl-
betrodde/samt wälachtade Herrars

Hörsamste Tienare

ANDREAS LUSCINIUS.

ביחור:

CANDIDE & BENIGNE LECTOR SALVE!

Non me clam est L. C. quod, dum mihi cupido incessit, non adhuc bene distinctum meum, circa Distinctionem, edulgare animum, diversi in diversa abituri sint judiciorum divortia. Reperias enim nonnullos quibus Scholastica hujusmodi lucubrationes, ob nescio cujus rebellionis notam malè audiunt, ideoque eos, qui se-
verioribus occupati, tricas has, necessitate quadam coacti, eluctari nituntur, sub eandem censuram mittunt. Sed quemadmodum, nimiam curiositatem, circa futilia, & in communi vita nullum usum habentia, utpotè quæ sunt Apine triceque, & si quid vilius illis, omni tempore omnes sani damnarunt, ita accuratam philosophandi rationem, imò etiam subtilitatem, circa ardua, augusta tamen, multis perasangis commendare haut desinunt, *Ἐννοῖας* qui sunt philosophi; in quo
A pro

propterea veritatis iudicio, etiam illi, qui
 gravioribus his operantur, ab iniqua tali
 censura liberati, cum fiducia stare possunt.
 Mitiori a. qui primitias has ingenii nostri,
 excepturi sint fronte, ne dum titulum opella
 praefixum, primo intuitu adspiciunt, ansam
 accipiant, mihi aliquod arrogantiae & teme-
 ritatis stigma inurendi, ejus praesertim ob rei
 meritum, quod Distinctionis vocabulum, in
 quotidianis discursibus sit frequentissimum, &
 infinita terminorum congerie, cumulatissi-
 mum, ideoque supervacaneae fore diligentiae,
 juvenem vix Ephebis egressum, tam grave
 saxum, tentare volvere, quod viri, solida re-
 rum omnium scientia imbuti, conjunctis viri-
 bus, flectere vix potuerunt; haec inquam, ne
 de chartula hac concipiantur, in ipsa tracta-
 tione, circa expositionem Homonymiae Distin-
 ctionis, ostendi, sub quo formali, materiam
 hanc recepi ventilandam. Ingenuè tamen
 adhuc necessum habeo fateri Distinctionis Do-
 ctinam, etiam sub eo formali, quod jam jam
 à nobis exhibetur, vexatissimam, usque à
 Scholasticae philosophiae exortu, fuisse, cum stu-
 dio in diversas sese divisere factiones, homi-
 nes,

nes, magis authoritati, quam rationibus dediti. Interim cum per universam Philosophiam, & Theologiam, singulari sui usu diffusa est hac Doctrina, opera pretium putavi, Ejus naturam penitus introspicere, ut sic ritè nobis quoque constet, quid distent ara lupinis. Processus a. Forma, quâ Distinctionem hanc enucleare nobis proposuimus, hæc erit: In Membro primo Procœmialia quædam, quorum ex incunabulis Dist. nostra provenit, substernimus; ubi, licet ea respiciant proximè Distinctionem realem intrinsecam, tamen nostro accommodata sunt institutò, tam propter Dist:is formalis rationis meliorem intellectum, quam ut Eodem negotio occasionaliter affectionum Entis notitiam, redderemus nobis familiarem. Membrum secundum succinctè exhibebit, Definitionem Dist. nominalem, probabitque simul ejus Existentiam, & in quantum tractatio Dist:is in foro Metaphysico peragi potest, ac debet. Sistit a. tibi L. C. Membrum tertium Definitionem Dist. realem, Divisiones, & subdivisiones, indiciaque tam genuina & acceptata, quam spuria & refutata.

Mem-

Membrum Quartum, filum Discursus, expositis brevissimè nonnullis Distinctionibus, ex natura & Entitate extremorum, petitis, abrumpet. Hecque singula fusi-ori commentario, pro materia amplitudine, & nobilitate, debuissent à me exhiberi, sed in tam arctas fauces sortem meam compulit fortuna, ut majori mole succrescere non potis erat labor. Te itaque L. B. obnixè rogo & obtestor, ut pro eâ quâ es equanimitate, & favore, hac, quæ etiam pro angustia temporis, intra aliquot septimanas, consarcinata sunt, æqui & boni consulas. atque si deprehenderis nos in aliquibus, vix semper regiam calcasse viam, memineris, Distis Doctrinam à multis, & tantum non omnibus, qui sese circa hanc occuparunt, tam obscure traditam esse, ut magnus quidam conqueratur Philosophus, ea quæ ab iisdem evolvi videntur, data opera, perplexitatibus involuta esse. Itaque ut non meliora edocti, errorem illorum aliquando erravimus, ita ex eorundem damno, nos quoque in pluribus sapere didicimus. Vale!

AD-

AD SIS JESU LIBERATOR HOMINUM!

MEMBRUM PRIMUM.

§. I.

Philosophorum campos & plateas, qui inoffenso pede perreptare adsolent, ne in lacunas, ab argutis insidiatoribus, ad fallendum simplices viatores, paratas, incidant, cynosuram infallibilem sibi proponunt, cujus ductu, & fideli directione, iter propositum continuare, metamque tandem optatam, pertingere valeant. Est hæc pyxis nihil aliud, quam concinna & ordinata Methodus, quâ juxta morem ἀρετῆς Philosophantium, certus rei tractandæ præfigitur scopus, ad quem ceu normam exigenda est ipsa tractatio, ut sic justo ordine, *Objecti affectiones, requisitæ, & formalitates*, ex sinuosis errorum vorticibus, auspicato euentu emergere possint. Quem euentum, ut & hæc opella nostra sortiatur, utpotè quæ De *Distinctione*, tam *formalem Transcendentium rationem representante*, quam *materialem rerum varietatem exhibente*, suum collocat negotium; juvat in antecessum, vel sub examen revocasse, vel ad minimum indigitalle ea, quæ materiei nostræ, quasi præambula esse videntur, quæq; ad intimiora, discursus instituendi, penetralia referenda, facere observantur,

§. II.

Distinctionem, quam aggressuri sumus, affectionum Entis progeniem esse, nemo quidem ignorat; at operosa Ejusdem ex suis fontibus diductio, (non loquor de diductione nominali, quam labore facili expediri posse, in progressu paucis ostendemus,) resultantia, inquam, Dist. Nostræ, & ejus ex attributis Entis emanandi ratio, majorem hanc rem illustraturis facesset curam: Respicit namque Dist. *affectiones Entis tam Unitas, quam Disjunctas*; quæ sub *abstractione* quadam dum spectantur, generalem affectionum Entis perficiunt Theoriam, ubi dicimus Eas, *conceptus esse, generalissimos, qui Entis, naturam Grætionem per se consequuntur, Transcendentaliter denominant, & in alio atque alio statu representant*; ut communiter eas sic describere solent Philosophi. Affectiones a. tales Enti competere, probamus ex eo, quia dantur aliqua, quæ cum Ente reciprocantur, utpote *Unum, Verum, Bonum, Actus & Potentia, Idem & Diversum* etc. Nec tn: sunt primus Entis conceptus, siquidem prius in Ente concipitur, quod *per se, & intrinsecè, Essentiam* habeat in *natura realem, positivam, & actualem*: (a)

caven-

Cavendum tamen, dum *propria*, *affectiones*, *atributa*, & alia his æquivalentia nominamus, ne incidamus enormiter in errorem quorundam, qui volunt, vi conditionum prædicamentalis proprietatis, *realem* facere *Distinctionem*, inter affectiones has transcendentales, & subjectum suum Ens. Nam etsi Terminus affectionis primitus, *contractè*, de *prædicamentibus* solum, usurpatus fuerit, res tamen ipsa iam flagitat, ut talis terminus, non solum ampliatur, sed & ab omni ista imperfectione, quam vi Erymi sui importat, purificetur & liberetur, cum repriantur *Transcendentales conceptus*, & à subjecto *realiter non distincti*, quibus formalis affectionis ratio, optimè convenit. Observandum itaque hic porro est id, quod cum affectiones, *conceptus* dicuntur *generalissimi*, intellectos volumus, non ipsos *conceptus formales*, attributorum Entis, in mente *subjective* hærentes, hac enim ratione, passionis Entis, non tantum qualitates & accidentia forent, sed etiam tum inter se, tum à subjecto suo realiter differrent, & sic non modo veritati sed & communissimæ doctrinæ vis inferretur, quâ rectè statuitur: attributa Entis, esse tantum *realitates obiectivas*, ac *diminutas Essendi rationes*, à parte rei cum Ente
prop-

prorsus identificate, mentis tamen ope à primo
 Entis conceptu, distinctas, distinctione, quam vo-
 cant, *formali*, quam non in ordine ad *conceptus*
objectivos, explicare debemus; ut hoc ipsum ex
 Clariss. Noldio accurate ostendit, acutissimus
 Metaphysicus Pascha: (β) nosque infra, ple-
 niozem hujus distinctionis rationem Deo se-
 cundante, reddemus. Et quemadmodum Ejus-
 modi affecti; tanquam *Essentialia consecutiva* ex
 Ente fluunt, sic quoque Παρωύμος illud deno-
 minant, non quidem juxta mentis præcisiō-
 nem, & in *statu Ideali* vel *Formali*, sed juxta
 statum *Fundamentalem*, quandoque etiam *Unio-*
versalem h. e. Enti in rerum natura constituto
 prout extra intellectum habet esse objecti-
 vum fundamentale atque sub sensu vel unito
 vel Disjuncto ista, attributa participat, tribui
 debent. Ut ex collatione cum Excell. From-
 mio, (γ) nec non Consumatiss. D. D. Calo-
 vio, compertum habemus. *Hinc ulterius* sequi-
 tur, quod sicuti *Ens* quod attributa hæc de-
 nominant, communitate suâ, omnes superat
categorias, ita illa ipsa eminentia, & latitu-
 dine sua omnem prædicamentalium seriem,
 valde antecellere, adeoque totam Entis lati-
 tudinem æquare, non quidem *conceptibiliter*,
 attra-

tamen *denominative*, cum omne Ens deno-
minetur istis affectionibus, & vice versa; omne
quod affectionibus istis gaudet Essentiam ha-
beat, & inde dicuntur *Transcendentaliter* Ens
Denominare. Una v. res cum sit Ens, & multis
tamen gaudeat *modis*; hinc quia mens nostra
unico *adequato conceptu*, non potest omnes
istos apprehendere *modos*, Essentiam iam sub
hoc, iam sub alio *modo* concipit. unde di-
stincti Entis status, utpote vel *indivisionis ad*
unitatem, vel *conformitatis ad intellectum*
Divinum, ad *veritatem*. &c. oriuntur. Sic-
que attributum, *materialiter & concrete*,
ipsam Essentiam implicat; *Formaliter* vero,
& *abstractivè* consideratum, ipsum Ens non
est, sed intercedit hic discrimen quoddam,
à parte intellectus.

§. III.

His dictis, mox superstruenda esset proxi-
mior commentatio objecti, cujus naturam
ex professo venamus; Sed cum ex incunabu-
lis, attributorum Entis, tam unitorum, *uni-*
tate scil. quam Disjunctorum, *Identitate*
puta & *Diversitate*, *radicaliter* protrahen-
da est Dist. nostra; οὐλόμως quantum fieri
potest, in ejusmodi affectionum Scrutinium,

animo nostro excurrere, operæ pretium putamus. Et quod concernit *Unitatem*: cum ea cum *Entitate* maximè conjuncta est, & cæteris *passionibus*, puta *sui ordinis*, supponitur, quia reliquæ, in quadam rerum distinctarum comparatione, seu habitudine consistunt; Quæ *habitus* & *comparatio*, sine *unitate* intelligi non potest, dicente magno Metaphysico Svarzio. (d) Unde *Distinctis* naturam, & rationem, ex *Unitate* optimè judicare possumus. Parili ratione ex *Identitate* remotius, proximius v. ex membro ejus opposito, *Diversitate*, *Distinctio* hæc fluit. *Identitas* e. est *plurimum in aliquo tertio convenientia*, sub quâ no- tione servatur etiam *Identitas rationis* (quæ vel *rat. ratiocinantis*, vel *rat. ratiocinate*) quamvis *accidentaliter* saltem, & *equivoco* in Metaphysica expendatur. Differentia a. in- ter *unitatem* & *Identitatem*, apud authores aperta est. Vide si placet, Metaph. D. D. HUNDESHAGEN (e) L. Andreæ FROMMER (f) D. D. Joh Adam Osiand. (g) & reliquorum.

MEM-

(a) D. D. Calov. *Metaph. Div.* p. 264. D. D. & Ep. Gez. *Encycl.* p. 122. (b) in *Ontol. sue* p. 172. (c) *Syn. Met.* p. 88. conf. D. D. Calov. *Metaph. Div.* p. 265. (d) *Disp. Metaph. IV.* p. 79. (e) *Met. Novæ Method* p. 88. (f) *Syn. Met.* p. 355. probl. 2. (g) in *Collog. Metaph. Theolog. annexo* p. 25.

MEMBRUM SECUNDUM.

§. I.

AD sacram veritatis amussim, si jam ponderare velimus ea, quæ in membro Proœmiali supposuimus, facile erit cognoscere, dari Ejusmodi conceptum, quem hic *Distinctionis* nomine insignimus. Vocabulum a. *Distinctionis*, descendens à distinguendo, quod iterum à præpositione inseparabili *dis*, & inusitato verbo *stinguo*, coalescit, accipimus, non 1. *Effectivè* pro actu Distinguentis unum ab alio; sive id fiat, per membra corporea, quomodo rusticus distinguit paleam à tritico; aurifaber aurum ab argento, sub quâ notatione synonymon est separationis; Sic est apud Columell. *Lateribus distinguuntur granaria, ut separatim quæque Legumina ponantur*; quem fere in modum Curtius (3) dicit: *Persas habuisse vestem auro distinctam*: sive *mentis* ope; quo pacto intellectus distinguit conceptum à conceptu: quæ distinctio coincidit cum *abstractione mentali*; qua res à re præscinditur & liberatur à conditionibus individuantibus, vel imperfectionibus accidentalibus, & e statu uno in alium deducitur, (1) quo spectat illud Ciceronis: *qui bene distinguit bene docet*

set. Nec supponimus II. voculam Dist. *Objective*, & in *actu Exercitō*; quomodo D.D. Joh: Adam Scherzerus, ex D. Reebio & aliis, tale distinctionum conscripsit Manuale; Micrælius, Castaneusque pariter in his suum locarunt studium. Neque III. nostrum otium erit *multiplices vocum significationes* aperire, quod non raro distinctionis nomine venire solet; hinc Ciceroni talis operatio, & *eiusdem verbi crebrius positi quadam distinctio*, audit. Sed intra sphaeram nostri propositi erit heic loci IV. agere, de Dist. acceptā *formaliter*, pro *relatione & habitudine* unius ad aliud, citra tamen repugnantiam; quæ propriissime Dist. appellatur, Nec non de Dist. fundatā in *natura & Entitate extremorum*; quæ Dist. acceptio à probatissimis authoribus longissimo usu recepta est. atque hoc sensu τὸ differre, distingvi, & *diversum* esse, æquipollent, modo levis saltem æquivocatio profligetur; ut de his disputat Excell. Svar. (κ) Sed redeam ad id, quod circa §. initium innuebam, probaturus scilicet, tam Distinctionis hujus *Existentiam*, quam, *in quantum tractatio Eiusdem, intra forum Metaphysicum peragi potest, atque debet*. Quod non difficile erit judicare, si ad ratio-

rationis trutinam recte examinantur, ea, quæ in Membro primo, de Affectionibus entis diximus, eo ipso e, quo *natura unitatis & Identitatis, Enti intime complicata*, à non esse, ad esse protrahitur, etiam Dist. mediantibus nominatis affectionibus, ex statu non Entis emergit. Ut v. assertum hoc nostrum, omnino irrefragabile erit, Existentiam Dist. ex primis principiis declarabo. Certissimum & ἀνολύσιον est hoc principium apud Noologos: *impossibile est idem simul esse, & cum aliis confusum esse*; oritur e. hoc principium, ex illa animadversione affinitatis rerum, qua deprehendimus, res inter se, cognationem habere, sine confusione. Sic unumquodque dum est, quale esse habere debuit, non potest aliud esse, sed suum esse obtinet sibi debitum; nam *Deus, natura, & mens nostra*, ab omni abhorrent confusione; proinde omnia, quæ sunt in natura, distincta sunt à se invicem; & omnia quæcunque sunt in mente, distincte representantur, ita ut, quemadmodum *Distinctio objectorum & rerum extra intellectum*, id infert, ut unum, non sit aliud, hoc non sit illud; sic *Dist. notionum & nominatum in intellectu*, hoc item in objectis infert, ut unum extra men-

is fictionem non sit aliud. impossibile e. est idem, in natura simul esse, & cum aliis confusum esse, & impossibile est idem simul esse in mente, & cum aliis confusum esse. Atque ex his principiis satis evidenter quoque divisio Dist. immediata, in realem & rationis (de qua infra, cum Deo, agemus) comprobari potest.

§. II.

HÆc vero dum dico, occurrit mihi difficultas, haud multarum subtilitatum tricis vacua; num scilicet id verum sit, quod in superioribus, tanta cum fiducia assertum ivimus, *identitatem* videl. & *diversitatem*, atque per consequens Dist. em fluere ex *unitate*, tanquam posterius à priori? cui quidem assertioni obstare videtur illud; quod, sicut *unio* est principium unitatis indivisæ divisibilis, non *principiatum*, ita quoque *compositio*, *diversitas* & *Distinctio* seu cognata unionis, priora unitate sint, non vero posteriora; hanc inter alios fovere videtur sententiam, acutiss. Pascha. (λ) quæ opinio, licet non multum nostræ obsit Distinctioni, videbimus tamen (siquidem, nos contrarium defendere velle, supra intimavimus) quomodo

modo eandem argumento Consummatiss. Mē-
 raph. Svarez, arietare possumus; dicit ille (μ)
Mibi quidem videtur divisionem nullo modo
esse priorem secundum rem, quam unum &
indivisionem in illo inclusam: nam si hac
Duo generatim & in sua latitudine, com-
paremus, prius est, Ens aliquod in se esse in-
divisum, quam quod sit aliqua Divisio unius
Entis ab alio, vel alicujus Entis in seipso;
si vero illas comparemus in singulis Entibus,
unumquodque Ex natura sua, prius habet in
se indivisionem quam divisionem. Deinde si quis,
ex eo, quod indivisio opponitur divisioni, per mo-
dum privationis, vellet inferre, divisionem,
ceu habitum, esse priorem indivisione, quæ pri-
vationi respondet, juxta axioma logicum: priva-
tio præsupponit habitum? vult Laudatus Author,
ut ritè distinguatur, privatio propriè & in ri-
gore sumta, à privatione impropria & latè ac-
cepta; seu ut alias Philosophi distinguere so-
lent privationem logicam, à Physica. Atque
sic, ut in significatione priori, canonis ve-
ritas pro illis pugnat, ita in posteriori iisdem
non favet. Hisce satis superque responsum
esse putamus, ad rationes illorum allatas, qui
volunt divisionem, & consequenter affectio-
nes disjunctas, prius ponere in Ente quam
 indi-

indivisionem, & Ejus subiectum unitatem. Addi potest, quod licet divisio prior videatur unitate, id tamen non simpliciter, sed saltem secundum rationem nostram apprehensionis intelligendum. h.e. ut Aristoteles dicit: (1) multitudinem & divisionem, esse ratione priores, unitate, propter sensum, seu prioritate quoad nos; quod iterum clarius Exponit D. Thomas, Citante Svarezio.

§. III.

Supersunt adhuc difficultates haud leves, quæ si non tollantur Dist. Nost: è foro Metaphysico relegata, extraque ejus pomeria clausa, extorris erit, neque ejusdem regni privilegiis frui, ipsi concedetur. Primo c. reperias nonnullos, qui nullatenus id permittere, volunt, quod *affectiones* Entis, quas vocant *disjunctas*, ad communicationem objecti Metaphysices, admittamus; tum quia eas vix veri nominis attributa putant dici posse, nec *definitionem attributorum Entis*, in genere, nec *ὑπόστασις* sive *requisita attributorum in genere* (quæ statuuntur esse I. *Essentialis consecutio*; II. *formalis distinctio ab ipso Ente*; III. *extraessentialis denominatio*; & IV. *adequata reciprocatio*) ex affe ipsis ap-

applicari; atque propter has causas ejusmodi attributa disjuncta, à Ramistis (licet perperam) ad logicum forum relegantur. Tum quia videntur *secundo*, affices; Disjunctæ jure patronatus Metaphysices destitui, quoniam Metaphysicæ objectum erit *ens reale, positivum, verum* etc. affectiones a. sunt *entia modalia*, Essentiam revera non habentia, sed eandem saltem afficientia, & sic *Entis* solummodo *rationis* nomine venire, quale *proprie* & κατ' ἐξοχήν in Metaphysica considerari non potest, siquidem unius disciplinæ objectum non potest esse *ens reale & rationis* (sub quo ut dictum *modos* intelligunt) propter oppositionem contrariam. Et hoc est, quod nos quoque in posterioribus tangemus, dum Distinctio a nobis, in *realem & rationis* dispescetur.

§. IV.

Verum enimvero, quamvis videntur asserta illa magni roboris esse, tamen res erit in vado; dummodo, quantum ad prius eorum argumentum, observamus, quod, ubi de attributis Disjunctis loquimur, nos simul protestari, terminum attributi, *laxius & tantum non abusive*, adhiberi debere; ingenue namque fatemur argumenta illorum, præcisa hac ratione

tionem militare. Ultra addimus & hoc, quod si ex foro Metaphysico excluderetur affectionum Disjunctarum Doctrina, admodum contractum hoc systema euaderet; cumque præterea horum terminorum generalissimorum, maximus per omnes scientias est usus, ipsique termini horum attributorum, non bono jure alibi explicari possunt; igitur hac in parte, vestigia accuratissimorum Metaphysicorum sequentes, horum terminorum tractationem, Metaphysicæ vendicamus. Alterum quod concernit eorum argumentum, quo scil. evincere conantur, *attributa modosque* hos, seu *Entia rationis*, non tractari debere in Metaphysica, cujus objectum ut dictum, erit *Ens verum, reale* &c. Tum respondemus ad illud (præterquam quod rationes quæ ad prius attulimus etiam hic usu venire possunt) quod licet concedamus, modos Entis, tam unitos quam Disjunctos, non esse *entia realia, realiter ab Ente distincta*, interim tamen, cum attributa hæc imbibunt Essentiam Entis, ut D. D. Calovius loquitur, ita, quemodum Ens est objectum Metaphysicæ, sic & attributa quæ *materialiter* Essentiam entis implicant; *formaliter etiam*, licet non habeant *realitatem stri-*
cte

*Ne sic dictam, habent tamen eandem in significatione latâ, diminutam scil. essendi rationem, sub qua notione omnino participant, de objecto Metaphysicæ. Quod fieri necessum habemus, contra quendam, ex acutissimis hujus temporis Methaphysicis, cujus suspecta est assertio, dicentis, Affectio-
num disjunctarum doctrinam, penitus illam introspectienti, manere suspectam.*

(9) L. 3. c. 3. (1) Gnostolog. D.D. Calov. p. 12. & Excellentiss. D. Mejeri. Gnostol. p. 142. (κ) Disput. Metaph. 7. sect. 3. p. 198. (λ) in Ontolog. sue p. 303. (μ) Disputat. Metaph. 5. sect. 7. p. 94. (ν) lib. 10. Text. 6.

MEMBRUM TERTIUM.

§. I.

PER varios difficultatum Mœandros & anfractus, tandem devenimus ad id rei momentum, ubi, amoto sipario, proprium Disputationis nostræ objectum est denudandum, nucleusque Ejusdem, neglectis putaminibus, attingendus; & siquidem varias, tam Distinctionis in abstracto, quam Distinctionum in specie concretarum, definitiones, &

formales rationes, adferre meditamur, etiam hic in limine necessum habemus ebuccinare illud Aristotelis, (ξ) conspirantibus reliquis omnibus Philosophis, πολυθρύλλητον ἔδει παντὸς ὄρον ζητεῖν: non omnium quærenda est definitio; quo Effato, ad minimum id evincere possumus, quod transcendentalia, juxta legem prædicamentaliū, strictè examinari haudquæquam debent, cum talem rigorem Philosophicum sustinere non valent. Huic subnixi Theſeos fundamento, notionem Distinctionis generalem, proponimus talem: *Distinctio est diversitas conceptuum sine repugnantia*. Quod assertum nostrum, dum ultro propugnare animus est, aurem certè nobis vellicant Scholastici, tam veteres nonnulli, quam ex recentioribus aliqui. quamvis non diffiteor plerosque, certè benè multos priscorum & modernorum Philosophorum, ob nescio cujus curiositatis, vel etiam lapsus metum, *generalem & abstractam distinctionis rationem*, omisisse. Nam quod Distinctionis terminus *equivocus* est, tantum abest ut ob Ejus rei metum, generalis Distinctionis notio excludatur, ut potius id ipsum fideli negotio explicari debeat; id inquam testatur non minima pars ex Philosophorum Choro, quamvis non convenient omnes

maes, in abstracta tali distinctionis notione designanda. Rodericus de Arriaga (o) Distinctionem in genere, dicit esse: *Carentiam identitatis inter duo extrema*. Cornelius Martini (π) definit eandem: *Discessionem ab unitate, & ad eandem, quo fieri potest modo revocatio*. Clariss. Heereboord, (ρ) una cum consummatiss. D. D. Calovio, definit Distinctionem in abstracto, esse illud: *Quo unus conceptus non est alius*. Joh. Scharf: (σ) ex Scholasticorum, Thomistarum, & Schotistarum lacunaribus, talem producit Distinctionis in genere descriptionem: *Distinctio est diversitas, qua res vel præter mentis operationem sunt diversæ, vel ab ipsa mente, rebus distinctio imprimatur*. De his v. omnibus, ut nihil dicamus, supremæ à nobis allatæ, quin tuto adhærere possimus, nihil puto nos impedire. Dispalescet hoc, dum descriptionis nostræ conceptum contrahibilem, & contrahentem, exactius examinamus; quod concernit prius, fecimus *diversitatem*, distinctionis conceptum *convenientiam*; nam diversitas cum identitate, sub disjunctione quadam, totam exhaurit Entis laticudinem. Hic a nodus, facile durissimus, duro quoque secandus & dissolvendus est cuneo; nam, quemadmodum id verum est,

quod *diversitas*, in ordine ad *Distinctionem* *realem*, optime generis loco poni potest, imò latiore involvit conceptum; Est e. *diversitas* alia *sine pugna*, quæ vocatur *distinctio*, alia *cum pugna*, quæ *oppositio* dici solet, (τ) sub quo titulo, *diversitas* absque omni dubio conceptum convenientiæ in ordine ad distinctionem infert, quod clare quoque indicat, *Definitionis allatæ conceptus disconvenientia, sine repugnantia*, quo à *diversitate cum pugna, seu oppositione*, discernitur. Hoc, dico, quemadmodum verum est, dum ad *Distinctionem* *realem*, talis applicatur *diversitas*, ita minus congruum idipsum videtur esse, si talis *diversitatis* notio etiam de *Distinctione* *rationis* prædicetur; affectiones enim, qualis est *diversitas*, competunt *Enti* præter *mentis nostræ* operationem, jam verò *Distinctio* *rationis*, non præter, sed per *mentis* operationem, rebus attribuitur, Ergo sub titulo *diversitatis* eam salvari dubium videtur! Sed tenendum hic; quod *Distinctio* *rationis* in *Metaphysica*, non est propriè dicta *diversitas*; est e. *distinctionis* vocabulum æquivocum, quod, non potest univocè cum *Dist.* *reali*, participare de *diversitate*; in *Gnostologia* vero quin propriè dicatur *diversitas* hæc *Distinctio* *rationis*, nihil

nihil impedit, nam ut ibi *conceptus* in *actum signato* expenduntur, & *conceptus formales*, de utroque distinctionis rationis extremo, realiter distinguuntur, ita etiam per diversitatem ritè exprimuntur. (v) Porro dum dicimus, *Distinctionem, diversitatem esse sine repugnancia*, animadvertimus eo ipso *Distinctionem formaliter* consistere in *relatione*, *ceu habitudine extremorum ad se invicem*, quæ relatio, *ceu conceptus positivus*, explicari solet per negationem dicente *Petro Hurtado de Mendoza*. (φ) Notamus etiam, nos hic intendere *relationem, non predicamentalem*, quæ accidens reale est, cujus totum esse consistit in relatione ad aliud, tanquam ad terminum purum, *ceu ut alii loquuntur*, est *σχέσις* seu ordo unius ad alterum tanquam ad purè terminum, & proprietas talium relatorum est, ut uno posito ponatur & esse alterum, & uno sublato tollatur & alterum; sed *transcendentalem hic innuimus relationem*, quæ est respectus, in rei absolutæ Essentia inclusus, eam referens ad aliud, non sub pura ratione termini, sed vel ut ad causam, vel subiectum, vel obiectum &c. & talis relatio non requirit *σύνπαρ- ζῆν* sive coëxistentiam. vide Svarcz. (χ)

S. II.

Sic explicatum mitto conceptum Distinctionis contrahibilem, parili ratione, sub examen revocans, *conceptum* Ejusdem *contrahentem*, qui sistit nobis; I. Distinctionis *subjectum*, voce *Conceptum*; ubi equidem non adstipulamur illorum nutui, qui Distinctionem dicunt esse, inter *conceptus*, vel *objectivos solum*, qui juxta mentem illorum *realem*; vel *formales solum*, qui *rationis Distinctionem* constituunt; nam præciso omni *respectu objectivitatis*, obtinet inter rem & rem distinctio realis. Sed ampliamus terminum *conceptus*, *subjecti loco positum*, adeò, ut non solum *formalem*, sed & *objectivum conceptum*, seu *intellektionis terminum*, vel *ejus objectum*, quatenus *objectum est*, intelligamus, ceu D. Joh. Adam Scherzerus, in suo Manuali Philosophico differit. Nec relationem, sive habitudinem extremorum ad invicem impedit id, quod diximus præciso omni *respectu objectivitatis*, rem & rem differre realiter; nam uti superius inculcatum est, intelligimus *relationem*, non *prædicamentalem*, sed *Transcendentalem*, cujus naturam vidimus supra. II. Sistit nobis modo indigitatus *conceptus*, descriptionis nostræ *contrahens*; *formale seu rationem formalem* Distinctio-

tionis, quam in §. præcedenti, diximus esse relationem, explicatam per negationem; pluralitatem item III. terminorum, sive realiter, sive per rationem distinctorum.

§. III.

Aggredior divisionem, distinctionis propositæ, immediatam, quam alii sub *τη χωρισμία*, alii nescio quas addentes, *formales, modales*, & *ex natura rei* distinctiones, proponunt. Nobis v. Distinctionis naturam, heic loci, ex habitudine mutua extremorum, petentibus, *διχωρισμία* placeat; constituentibus, summa Distinctionis genera, *realem & rationis Distinctionem*, in qua Divisione propugnanda, nobiscum militant ferè omnes, qui circa hanc materiam explicandam, suam posuerunt operam; rationes insuper solidissimæ, bipartitam nostram divisionem comprobabunt. Applicamus itaque primo ad institutum nostrum, duo illa principia, quorum, in probatione existentie Distinctionis in genere, prius mentionem fecimus; præstabunt illa, quod quæcunq; vel in natura, vel in mente distincta sint, distinctè repræsententur. (ψ) Secundo deprehendimus membra distinctionis *realis & rationis*, importare rationes contrarias, quia Distinctionem

D

nem

nem realem illam vocamus, quæ competit rebus citra mentis operationem, rationis v. quæ rebus competit per mentis operationem; si e. id quod est in rerum natura, citra mentis operationem dicitur *Ens reale*, quidni Distinctio realis dicatur, quæ rebus citra mentis operationem competit? & similiter, cum Ens rationis sit, quod existit tantum per mentis operationem, Distinctio rationis commode dici potest, quæ rebus convenit tantum per mentis operationem; jam a. competere rebus tantum per mentis operationem, & competere rebus citra mentis operationem, terminos implicant contrarios. His ritè pensatis, videmus quam frustra sit Scotus, cum suis parastatis, qui *Distinctionem ex natura rei formalem*, mediam constituerit inter realem & rationis, hancq; suam Distinctionem, non tantum in rebus creatis, sed etiam in divinis, inter *Essentiam*, & *relationes*, *attributa* & *Essentiam*, ut & *attributa inter se invicem*, obtinere, non sine manifesta compositionis, vel ad minimum, negationis summæ simplicitatis introductione, asserit; quam ob causam, nervosè eundem Scotum cum Dist. sua refutatum vide à Schalio. (ω) Eadem corda cum Scoto siquidem Fonseca visus est oberrare, (nisi quod

quod hoc in momento, ab eo divertit, quod in Divinis, nec relationes ab Essentia, nec attributa inter se, aut ab Essentia, *Ex natura rei*, sed solo modo intelligendi distingvi dicit; ideoque Dist:em hanc triplicem facit, *Formalem* videl. *modalem*, & *Potentialem*) etiam à laud. Sthalio, validis argumentorum ponderibus citatis locis, evictum esse deprehendimus. Idque non immerito: nam si descriptionem Distinctionis ex natura rei, tam Scotistarum, quam Fonseca, exactius examinemus, facile pater eandem, uti à prioribus proponitur, ad realem, ex commentatione v. posterioris, jam ad rationis, jam ad realem Dist:em referri debere. Ex qua etiam fidelia tertium dealbare possumus parietem, cum scil. recentiores suam crepant *Dist:em Formalem*, inter attributa Spiritus communia, in ordine ad Spiritum in communi. Hic e. solummodo attendendus est *status Fundamentalis*, & *singularis*, non *universalis* & *precisivus*. consule hac de controversia Clariss. Pascham. (a) Dicimus itaque *Dist. Formalem* utcumque sive à *recentioribus* sit proposita, sive *Scotistis* apposita, sive deniq; à *Nominalibus* introducta, consistere & fundari in natura extremorum, atque optimè vel ad realem, vel rationis Dist:em posse referri.

Simile iudicium ferendum est, de *distinctione modali*, prout ab Arriaga & nonnullis aliis, seu medium Distinctionis genus inter realem & rationis, explicatur.

§. IV.

T*ριχωρομία* variorum authorum profligata, *διχωρομία* Distinctionis ex habitudine mutua extremorum pendentis, stabilivimus, jam itaque Divisionis membra, & quidem primo *Distinctionis realis*, intimius introspeciemus: Varii varias hujus *Distis* adferunt descriptiones quas in unum hic conferre, vix sine prolixitatis tædio possemus. Mendoza (β) cum nonnullis recentioribus, dicit distingvi realiter illa: *quorum conceptus objectivi, non sunt idem*; placitis his etiam nos velificaremus, Si omnem nobis dubitandi ansam, circa hanc rem præriperent; nam licet concedamus dari Dist. realem, inter conceptus objectivos, tum scilicet, quando *ipsa res, seu modi separabiles & oppositi*, sine mentis operatione discernuntur; tamen cum, *ubi una eademque manet res*, multiplicantur *rationes objectivæ, notionaliter, sive per rationem distincta*, non video quomodo Distinctio realis præcisè obtineat inter *conceptus quoslibet objectivos*. Majori itaque prolubio veritati arridet descriptio hæc Noldii: *Distinctio realis est, quæ da-*
tur

rar inter objecta intellectus, in re, & extram
 mentis fictionem distincta. Vel ut vult Clariss
 Pascha: (γ) Distinctionem realem esse inter ea,
 quorum, unum non est alterum, citra omnem
 mentis operationem. Eandem cum his fovet
 mentem Svarez. (δ) His itaque ad stateram
 rationis ritè examinatis, multa nobis inno-
 tescent; Utpote I. Distinctionem realem usitatè non
 dici illam, quæ solummodo ratione extremo-
 rum realium talis est, nam illa potius rea-
 lium, quam realis Distinctio dicenda esset. II.
 Cum objecta intellectus, in descriptione, di-
 cuntur in re distincta esse, id nobis adape-
 riunt, quod omnis ferè Distinctio realis re-
 bus est intrinseca, non v. modus semper a
 re realiter distinctus; secluso e. quocunq; mo-
 do, res per se ipsam distinguitur, ab alia re.
 Ponamus v. g. duas res solem scil. & lunam;
 præcisè & remotis aliis omnibus; hæ res o-
 mnino distinguuntur, ergo vel per seipsas, vel
 per aliud? non per aliud; quia quolibet alio
 remoto, & nullo alio in rerum natura existen-
 te, tamen disjunguntur; Ergo seipsis; deinde
 si ponamus aliquid ab aliquo, distingvi per
 aliquod tertium, E. g. solem à luna per ali-
 quem modum, etiam Sol à luna distingvetur,
 Ergo per seipsum, aut iterum per aliquid ter-

eius; si *Sol* distinguitur à *modo* per seipsum, quidni à *luna* etiam distinguatur per seipsum? si a. per aliud, aut dabitur aliquid a quo sol per seipsum à luna distingvi poterit, aut dabitur progressus in infinitum, à quo abhorret natura. Sed notanter modo dixi omnem *ferè distinctionem realem* rebus esse intrinsecam quod etiam verum esse demonstratione proxima ostendi; verum cum etiam termini reperiuntur extrinseci, ob quorum realem inter se dist:em, ipsum subjectum in se indistinctum extrinsecus tamen realiter distinctum denominatur, ut ad oculum patet in Ente simplicis summo Deo, in quo plura differunt realiter non *intrinsecè*, bene tamen *extrinsecè* & juxta *connotata extrinseca realiter inter se diversa*, paret ex eò quod non omnis Dist. realis sit intrinseca rebus seu objectis suis quemadmodum docent nonnulli. III. Observamus, in Dist:is allatæ descriptione indigitari tam *subjectum*, quod à Distinctione denominatur, quam *Exrema* inter quæ relatio Dist:is obtinet; hoc nunquam indicatur per voces, *Objecta intellectus*; Num v. objecta hæc præcisè sint *conceptus objectivi*, ut nonnulli volunt supra inquisivimus, negativæ subscribentes, propter rationes ibidem allatas, ut & quod Distinctio realis omnium

um suffragio, locum habeat inter *conceptus formales*, ut inter *accidens & accidens*. Quod clarius nobis demonstrandum erit, cum in membro ultimo de Dist. hac Formali ut in Entitate extremorum fundata, agemus.

S. V.

Accessum facimus ad *subdivisiones distinctionis realis in communi*. Omissa v. heic loci omnium Dist:is realis specierum proluxa expositione, magis recensendo, quam explicando, easdem indigitabimus. Celebris est illa Divisio Dist:is realis, in *strictè sic dictam*, alias *realitatis majoris*; & *analogice sic nominatam*, seu *realitatis minoris*. Priorem dicunt authores esse inter rem & rem; posteriorem v. inter rem & ejus modum separabilem, vel inter modum & modum, qui sibi invicem sunt oppositi. Ad hanc Dist:em realem analogicè sic vocatam, orthodoxa antiquitas, imò & Doctores moderni, Dist:em personarum S: S: Trinitatis, pertinere credunt. Et coincidit hæc Dist:io fermè cum Scotistarum, ex natura rei. Porro Distinctionem realem Metaphysici dividunt: in *realem Tantum*, vel *Essentialem*; hanc iterum in *genericam*, *specificam*, & *numericam*, ut nihil dicam de *Distinctione suppositali*, quam non nemo, non sine multipli-

multiplicatione Entium præter necessitatem, ob-
tinere dicit inter individua, malè supponens ea-
dem non distingvi *Essentialiter*, cum tamen
diversas habeant *Essentias*. Alii adhuc, Dist:em
realem dicunt esse *positivam & negativam*, de-
nominatione ab extremis accepta. Alii deniq;
adequatam, & inadequatam, intrinsecam,
& extrinsecam, actualem, potentialem, &
nescio quas Dist: divisiones excogitarunt, & mi-
ris modis easdem torserunt, ut non credam il-
lud invidiæ verbum esse, quod habet clariss.
Heerebeord, (ε) Scholasticos, per multiplica-
tionem hanc Dist:um inextricabiles difficul-
tates, in Philosophiam introduxisse. Nos itaq;
sicco pede explicationem harum distinctionum,
hic transimus; fortè ad calcem ubi de non-
nullis Distinctionibus, ex natura extremorum
pendentibus commentari animus est, deposti-
tum hoc tangemus.

§. VI.

Non possum hic in totum tacere *επιήρη*
Dist:is realis, certa nimirum & infallibi-
lia; spuris & falsis, siue illa ponantur in di-
versitate definitionum, predicamentorum, loco-
rum, temporum, siue in ratione totius & par-
tis, siue in ratione predicatorum, ante omnem
opea

*operationem intellectus diversorum, & contradicentium, è censu indiciorum verorum explosis; idque ob rationes quas vide apud Scheib. (7) nec non Hebenstreit. (7) Indiciis, inquam, his adulterinis remotis, certissimum erit $\chi\rho\iota\sigma\tau\iota\sigma\mu$ Primum, *realis separabilitas*, vel etiam *separatio*, siue hæc sit *mutua*, adeò ut utrumque possit manere in rerum natura post separationem; vel *naturaliter*, & supposito tantum influxu Dei *generali*, & *ordinario*; vel per *potentiam Dei absolutam*; siue sit hæc separatio, *non mutua*, ut alterum tantum possit esse superstes, alterum v. non, sicuti *modi* separantur à suis subiectis; adeoque intelligimus hic *separationem non mentalem, sed realem*. Unde videmus quam frustra sudat acutus alias Disputator Heereboord: qui (8) vult quantitatem continuam, nullo prorsus modo realiter, sed ratione solummodo à materia distingvi; cum tamen si Neotericis credimus, *extensio definita & determinata*, à *materia secunda*, omninò separari potest, remanente nihilominus *extensione indefinita & indeterminata*, ab *essentia materie*, præcipuè *primæ*, inseparabili. iuvat hanc assertionem exemplum quod proponunt Theologi de Christo Homine, qui quoad omnes sui partes, sine *extensione quantitativa*, in longum,*

latum, & profundum, ubique præsens est. Tenendum tamen circa hanc Dist:is notam accuratè, id quod Svarez. (1) monet, dictum scilicet signum, ex separatione sumptum, *neque esse adequatum*, neque *unicum*, nec *semper primum*, solumque assignari ut certius & notius, quando haberi potest. Secundum signum Dist. realis, est *Diversitas Essentiarum*, Quæ e. diversas habent Essentias, ea citra omnem controversiam realiter distinguuntur. Observandum etiam hanc notam *non esse adequatam & unicam*, validissimam tamen, ubicunque diversas Essentias sine subordinatione reperire possumus. (2) Tertium *τεκμήριον* Dist:is realis, est *oppositio*; prout opposita à Philosophis maximè definiuntur, quæ *neque de se invicem*, neque *de eodem tertio*, secundum *idem*, *ad idem*, *eodem modo*, atque *tempore*, affirmari possunt: & dispescuntur, in *disparata*, *relative opposita*, *contraria*, *privative opposita*, & *contradicentia*. Quæcunq; igitur sunt opposita istis modis, realiter distinguuntur, quia oppositio inferre, non tantum; ut hoc non sit illud, sed etiam ut hoc repugnet illi. Adsignant adhuc Authores, varia hujus distinctionis indicia, quæ licet non sint Ejusdem infallibilitatis, cum illis tribus allatis, vali-

validè tamen pugnant, modo cautè iisdem
 utamur. Sunt hæc, vel eorum, quæ sunt *di-*
versa supposita, aut in diversis suppositis &
subjectis, puta naturaliter, & in suppositis
subjectisque separatis; quam cautelam neces-
 sum habemus intimare, propter Essentiam Di-
 vinam quæ quidem realiter est in diversis sup-
 positis, non tamen à seipsa realiter distincta
 est; Ut & propter attributa tam divinæ, quam
 humanæ naturæ Christi, quæ in diversis qui-
 dem, per communicationem, sunt subjectis,
 non tamen distinguitur attributum, uni natu-
 ræ Essentialiter proprium, à se ipso, quatenus
 per communicationem ab altera Natura,
 possidetur. Vel adponunt signa, eorum, quæ
 se habent, ut *causa & causatum*, vel ut gene-
 ralius loquuntur, *producens & productum*.
 Hoc argumento S. Augustinus (λ) cum Theo-
 logis utitur, ad probandum personas Divi-
 nas realiter inter se distingvi, quia Pater pro-
 ducit Filium, & Filius simul cum Patre pro-
 ducit S. Sanctum. Productionem v. hanc in
 Divinis, cautè intelligendam esse, monent
 Theologi.

§. VII.

Saltum jam facio, ad expendendum alterum
 Divisionis membrum, *Dist. videl. rationis*.
 E 2 Ne

Ne v. opella hæc supra modum accrescat, varias mitto variorum circa Dist. hanc descriptiones, & expositiones; quæ si genuinæ, vel adulterinæ sint, ex paraphrasi nostra animadverteremus. Dicimus itaque iterum cum Clarissimo Noldio: *Distinctionem rationis esse, quæ datur inter objecta intellectus, non in re, sed per mentis operationem, distincta.* Dist:em a. rationis hic intelligo non illam, quæ ab extremis ita dicitur, prout ea saltem a ratione sint excogitata sine aliquo fundamento, quo in momento multi valde errant; siquidem Entia ejusmodi rationis realiter differunt, ut patet in conceptibus formalibus. Nec Dist:em rationis hic assumo in famosa illa, & latissima significatione, quâ Aristoteles (μ) eandem olim explicavit; dicebat e. distingvi ratione ea, quæ *specie, forma, ratione formali, & definitione*, differunt. Sed meum erit Dist. rat. ea ratione enodare, qua in definitione supposita, eam proposui. Ubi attendimus *Nejus relationem & habitudinem*, non consistere in *denominatione extrinseca, & actu intellectus*, quemadmodum Schalius. (v) putavit: Utut *objectum à sua cognitione, & actu intellectus*, præscindere conatur; Nam sic Dist. rat. formaliter veri nominis accidens, & ens reale esset

esset, quod omninò implicat. Congruentius itaque videtur dici, relationem hanc rationis, rebus esse intrinsecam, non citra sed per mentis operationem; relatio e. rationis, sicuti ad modum relationis realis fingitur, ita in eundem modum, rebus fingatur inesse, non citra sed per mentis operationem. Dicitur in descriptione, relationem hanc, ceu Dist. rat. dari inter objecta, quo cum innuitur, tam *subiectum denominatum*, quam *Extrema*, inter quæ, relatio obtinet. Hæc inquam, puta *extrema*, sunt *conceptus plures objectivi*, inter se non nisi per rationem Distincti; nam non ferè concipi potest, pluralitas *conceptuum formalium*, sine pluralitate *conceptuum objectivorum*; multiplicatis e. *Ideis*, non possunt non multiplicari *rationes objectivæ*; duæ e. dissimiles picturæ, non possunt habere unum exemplar sibi prorsus dissimile. Nec tamen metuumdum, pluralitatem hanc *extremorum* excludere realem *identitatem*; non e. multiplicatis *rationibus objectivis*, multiplicantur statim res ipsæ, cum una eademque res, diversis subesse potest *rationibus objectivis*, quæ nullum discrimen important reale. Hinc subtilitatum Magister (ξ) dicit; *Possunt unius*

Ejusdemque rei esse diverse notiones quas barbari formalitates (intellige non ultimas) vocant.

§. VIII.

Distinctionem rationis facio duplicem, *rationis* scil. *rationatae*, & *rationantis*. Hanc posteriorem Heereboord, (o) pernegare conatus est; neque tamen suæ negationis stringentes adfert rationes, sed, ut ex mente ipsius percipere possumus, in eam propendit sententiam, quo falsæ suæ inserviat hypothesei, Dist. realem dari inter *conceptus objectivos tantum*, rat. is v. inter *formales tantum*. Verum si & hic, non incipimus nos ipsius capiti, sed inquirimus in id, quod veritati magis consonum esse videtur, omnino evincemus dari etiam hanc Dist. licet ὁμω-
νύμως, in ordine ad dist. rat. rationatae sic dicatur. Nec putandum est, Dist. hanc, in totum, aliquo usu defraudari. In Theologia e, præstat id, ut possimus distinguere inter attributa, tam Divinæ, quam Humanæ Naturæ Christi, quatenus spectanda veniunt, in *proprio*, & *unito subiecto*. Similiter mediante hac Dist. possumus discernere Status τῆς λόγας diversos, prout scil. simplex est ab æterno, & pro-

prout $\sigma\upsilon\nu\eta\lambda\omicron\varsigma$ & $\epsilon\nu\ \alpha\nu\alpha\lambda\iota\pi\omicron\tau\eta\sigma\alpha\varsigma$ in tempore, sine sui mutatione & diversitate. confer quæ ad hæc habent D. D. Calovius (π) & D. Scharfius.

S. IX.

Iam Dist. Rat. Ratiocinatæ, quæ *propria* & *eminenter* Dist. is nomine venire solet, à nobis examinabitur. Est v. Dist. Rat. Ratiocinatæ, (ut varia variorum placita mittam) quando *idem*, sub *Diversis* conceptibus *formalibus* *inadaquatis* significatur, & habet *fundamentum* quoddam in re & *objecto*, de quo *hujusmodi* *conceptus* *formamus*. Patebit hujus Dist. ratio, si ritè ponderantur ea quæ de Dist. Rat. is in genere diximus. Unde licet hic dicamus, *idem* *significari* *per* *diversos* *conceptus* *formales* *inadaquatos*, non *exclusos* *tamen* *volumus* *conceptus* *objectivos*, *non* *ex* *natura* *rei*, sed *per* *mentis* *fictionem* *distinctos*, quam ob causam *haudquaquam* *multiplicari* *potest* *res* *quæ* *distinguitur*. Sed fortè videntur multi (q) pernegare velle *ejusmodi rationes* *objectivas* *formaliter* & *per* *actum* *intellectus* *distinctas*. dicunt: quando concipitur *animal*, concipi etiam *rationale*, cum *idem* *sint* *realiter*, & vice versa quando cognoscitur *rationale*, cognosci etiam *animal*, propter eandem *Essentia*
idem

identitatem, atque sic hanc Dist. fieri dicunt tantum per *actum intellectus*, sine ulla *præcisione objectiva*, quæ (ut illi porro argumentantur) involveret contradictionem: cognito e. inquit, animali, simul cognosceretur rationale, cum fiat unum & idem realiter, etiam nobis concedentibus; non a. cognosceretur rationale, ex hypothefi, cum unum ab alio præscindatur. Sed & hæc illorum ratio- cinia in cassum inclinabunt parietem, nec veritatem assertionis nostræ infringere valebunt. Falsum namque est quod dicunt *animalitatem* non posse *clare & distincte* concipi, non concepta rationalitate; faciemus e. periculum, hoc num fieri possit? cum homo eminus videtur, ex motu id animal esse, quod movetur cognoscimus; eaque clara est perceptio, tametsi illud animal non magis cum ratione conjunctum a nobis percipitur, quam alia qualitate, doctrina videl. & virtute instructum. Ergo *animalitas & rationalitas*, diversos habent *conceptus objectivos*, & unum sine altero concipi rectè potest, & præscindi; non *præcisione Physica & reali*, sic e. involveret contradictionem esse idem & distingvi realiter; sed *logica*, quæ optime in *Identitate reali*, sine contradictione locum habere potest. Dispicie-

mus ultra quomodo id intelligendum venit, quod affirmavimus Dist. rat. ratiocinatae *habere fundamentum in re*, quæ distinguitur. Fundamentum hoc sunt *diversa connotata*, seu id, cujus respectu intellectus noster rem aliquam concipit, *non adequatè* exhaustiens totam rei quidditatem & Essentiam, sed *inadequatè*; non exactè concipiens totum id quod est in re; v. g. quando intellectus considerat Essentiam Dei, jam in ordine & respectu ad *actionem miserendi*, jam ad *actionem puniendi*, *actiones hæc sunt diversa connotata*, propter quæ intellectus noster, unum ab altero, misericordiam scil. à justiciâ, distingvit. Similiter, cum in homine distinguitur *animalitas à rationalitate*, fundamentum præbent *diversa connotata*, *actus puta sentiendi & discurrendi*, qui concipiuntur per *aquivalentiam ad plures causas*. Aliquando tamen evenit, ut diversis actibus, *eadem attinguntur connotata*, ut unio inter *formam & materiam*, præbent locum Distinctioni inter *informationem & materialisationem*. (σ) Sæpe etiam distinguuntur nonnulla, non habito respectu ad connotata extrinseca, ut *immortalitas & simplicitas*, differunt in Deo. Signa itaque hujus Dist. sunt I. *subordinatio predicamentalis*

lis. II. pluralitas conceptuum formalium. III. diversitas definitionum. adde & IV. ex Suarezio (τ) diversitatem aliquam formalem in conceptibus objectivis.

(ξ) II. Metaph. Text. XI. (θ) Disput. Metaph. I. sect. IV. §. 92. (π) in Compend. Metaph. p. 267. (ρ) Volum. II. Disput. select. p. 321. (σ) in Metaph. Exemplar. Edit. 6. p. 170. (τ) D. D. Calov. Metaph. Divin. p. 241. (υ) From: Metaph. p. 355. probl. II. laudat. D. Thuron. Metaph. p. 257. (Φ) Disp. IV. sect. I. (χ) de relat. Met. differt XLVII. (ψ) D. D. Calov. Metaph. Div. p. 541. (ω) in Institut. Metaph. 2 pag. 328. ad 338. (α) in Ontolog. p. 603. (β) Disp. VI. sect. I. (γ) Ontolog. p. 506. (δ) Disput. Metaph. VII. sect. I. (ϵ) Disput. select. Volum. II. Disp. 29. (ζ) Metaph. p. 121. (η) Philosoph. prim. p. 915. (θ) in Disput. select. Volum. II. (ι) Disp. Transcend. VII. sect. II. p. 183. (κ) Scheibl. Metaph. p. 122. (λ) Lib. I. de Trinit. Cap. I. (μ) V. Metaph. Cap. II. §. I. Physic. Text 60. §. 66. (ν) In instit. Metaph. p. 343. (ξ) Scaliger Exercitat. 307. S. 15. Confer D. L. Reinesii Extens. Theolog. Technic. p. m. 36. dist. 2. (θ) in Meletē: Disp. select. Volum. II. Disp. 29 (π) in Metaph. Div. p. 544. Exempl. Metaph. e-
dit

die 6. p. 179. (e) Mendoza Disp. vi. sect. v.
 schaliq. in Instit. suis. p. 243. (o) Mendoza Disp.
 VI. sect. V. §. 80. (r) Disp. vii. sect. ii.

MEMBRUM QUARTUM.

§. I.

Cadit nunc promissum, crebra mentione
 superius intimatum, in debitum. Pollici-
 tus e. eram, me velle in Membro hoc
 ultimo, Dist. es in natura & Entitate extremo-
 rum fundatas, h. e. ex illis ipsis terminis qui
 distinguuntur denominatas, simplicissimo cala-
 mo perstringere. Monendum itaque hic est,
 quod nec Distinctiones hæ omnino diversæ na-
 turæ sunt, à Dist. reali & rationis, sano c. sen-
 su ad utramque applicari possunt, quod mo-
 do patebit. Nec usque adeo audacia nos mu-
 niemus, ut pro qualibet extremorum diver-
 sitate, nova & non antea usitata, excogita-
 remus Distinctionum genera, contenti eri-
 mus illis, quæ jam longissimo usu introducta
 sunt, quæque in Theologia & Philosophia
 hinc inde applicata sæpissimè occurrunt.
 Præfertim v. eas attingemus Dist. species, quæ
 uti diximus, certo respectu, jam *realem*, jam
rationis Distinctionem respiciunt.

Harum Distinctionum agmen sequitur primo: *Dist. Essentialis*. Hæc licet strictè & in rigore dicatur esse inter ea, quæ habent *diversas Essentias*; quomodo hanc Dist. verbo supra indigitavimus, in subdivisione Dist. realis; erat namque ibi ejus oppositum membrum, *Dist. realis Tantum*. Tamen non male, *generaliter & latè* hæc eadem *Dist. Essentialis* applicata reperitur omnibus illis, quæ *diversas* habent *formales rationes*, in quo casu formalis ratio, pro Essentia accipitur; sicq; quæ ratione duntaxat distinguuntur, quatenus per *conceptus primos*, & *rationes synonymicas* discernuntur, quodammodo *Essentialiter* distingvi dici possunt, ad differentiam *dist:is Extræssentialis*, quæ fit per *conceptus secundos*, & *rationes paronymicas*. Proprie v. & rigorosè fatemur hoc Dist. genus *quibusdam* realiter distinctis attribui. Notanter dico *quibusdam*, nam *Dist. Essent. propriè sic dicta* omninò strictior est *reali*, & sub illa, tanquam species continetur. Personæ e. Divinæ *realiter* Distingvi dicuntur, non tamen *Essentialiter*, quia non habent distinctas, multò minus dissimiles Essentias; nisi ut modo di-

dictum, *Essentiam* pro *formali ratione* accipias; quo sensu concedimus dari *Dist. Essentialem*, inter Personas Divinas. Sic intelligendi veniunt nonnulli, citante Schalio, (v) qui relationes Divinas inter se ratione distinguunt dicunt.

§. III.

Secundo loco, ex natura extremorum denominatam, rimamur *Dist. Formalem*; hæc uti in particulari rerum discrimine, solet esse frequentissima, ita perplexitatibus, & obscuritatibus maximè ab authoribus est involuta; ut nihil dicam de Scotistarum *Dist. formali*; quæ, dicente Joh: Rhada (φ) est inter ea, quæ habent *distinctas rationes formales objectivas*, ita ut una non includat aliam, in sua ratione formali. Hæc enim sanè applicata posset aliquo modo tolerari; præsertim tunc quando *distinctio formalis*, contradistinguitur *dist. accidentali*, non verò in sensu Scotistico, quatenus hanc applicant ad *Essentiam*, & relationes divinas. Nec commemorabo multis Fontecæ *dist. formalem*; sive demum dicat illam esse *Essentialem Formalem*, inter diversas *Essentias Entitatesque vel simplices vel compositas*, sive *Formalem puram*,

inter unius essentiae *diversas rationes obiectivas*; nam & hæc ritè usurpata recipi posset, modo non medium dicatur constituere inter realem & rationis, ut vult nominatus Author. Sed dicam aliquid de hac dist: in communi, quomodo haud distorto sensu & ad *realem*, & *rationis* dist. pertineat. Nomen enim suum omnium suffragio trahit à *conceptibus formalibus*, quæ notant *species intelligibiles* seu ideas in mente hærentes. Iam cum objecta realiter distincta generent de se, ejusmodi conceptus formales, ut accidens & accidens, realiter distinctos; nescio quomodo Authores voluere dist: formalem præcisè ad rationis dist: stringere. Nam concessio, quod unum idemque objectum possit duobus conceptibus formalibus, per rationem distinctis, repræsentari & sic *significativè* dist:is nomen mereri, quomodo quidam ex Scholasticis Essentiam & personam, itemque personas inter se distingvi dicunt; optimo tamen jure *dist: formalis* realiter distinctis attribuitur.

§. IV.

Crebram Authores mentionem faciunt, *Distinctionis modalis*, quam antequam fufius exponam, paucis prælibanda sunt extrema ex quibus nomen suum trahit, ut sic quivis facio

facilius videre possit, quomodo jam ad realem, jam rationis Dist. pertineat. Extrema illa uno nomine vocantur *modi*. Sub quâ notatione non quidem comprehendimus vocabulum *modi*, apud Philologos multum familiare. Sed supponimus hanc voculam ut in Philosophico foro usu frequentatur. Ibi enim *modi* aliquando dicuntur *Entia realiter Distincta ab iis rebus quorum sunt modi*, ut sunt species qualitatis, albedo, dulcedo etc. Aliquando *modi* dicunt ultimam, & perfectissimam existendi rationem, quales sunt *suppositivitas & personalitas*. Nonnunquam *determinationem essendi rationem*, per quam Ens contrahitur ad substantiam & Accidens, denotant. Sic dicuntur porro affectiones *Entis, modi efficientes*. Familiarissima a. & receptissima est acceptio *modi*, pro *adjacente rei determinatione, modificatione, & affectione*, ceu ut quidam planius hoc ipsum exponit, dicens: *modus est entitas de cujus intrinseca ratione est rem aliquam singularem actu afficere, determinare, ipsique quasi affixum esse, ita ut nulla ratione in rerum natura esse possit nisi actu id Ens afficiat ipsiq; quasi affixa sit, imo ne quidem concipi possit absque hoc quod aliquid determinet, & afficiat.*

ciat. Ut in applicatione sessionis, & præsentiæ Petri, ad oculum patet; atque in hac posteriori significatione quam plurimum usu venit, cum de *Dist: modali* apud Authores sermo est. Licet non negari potest etiam reliquos modos supra nominatos constituere *Dist: modalem*. Nam non adeo inter arctos cancellos eosdem coarctemus ut cum nonnullo (x) dicamus qualitates, proprietates, imo omnia fere illa quæ corporibus accidunt, nihil aliud esse quam modos, *notionaliter saltem à suo subiecto differentes*. Distingvuntur itaque *modaliter*, res, & ejus modi *separabiles*, nec non *modus*, & *modus* sibi invicem *oppositi*, ut *unitas* & *compositio* à corpore & anima, *causa* & *causatum*. *Modaliter* item *distingvi* dicuntur modi *ab essentia inseparabiles*, ut attributa Entis nec non modi & modi, non sibi *oppositi*, ut *veritas* à *bonitate*.

§. V.

Ex serie *Distinctionum*, juxta conditionem extremorum donominatarum, ultimo loco *Distinctionem Virtualem* pensitabo. Hanc à scotistis, & nonnullis aliis spissis obscuritatum tenebris involutam esse comperimus, dum illam cum sua *dist: ex natura rei formali*, & nescio quibus

bus confictis distinctionum generibus, confundere volunt. Verum, utut liberum cuique circa hanc rem iudicium, relinquamus, non possumus non, si praesertim vim termini spectemus, hoc Dist: genus, parili ratione, ac priora, jam ad Dist: realem, jam rat. relegare. Nam *virtus* & *virtus*, ceu accidentia diversa non omnino ratione distingvi, dici possunt; quandoquidem revera ex parte rei, eadem illa Essentia, quæ distinctissima producit effecta, distinctas obtinet virtutes. E. g. *vis indurativa*, *liquefactiva*, *rarefactiva*, *condensativa*, virtualiter distinguuntur in radiis solaribus, & colore uno eodemque, quæ virtutes ad minimum, quoad *conceptus* nostros *formales*, & sua objecta realiter distinguuntur. Quod assertum, quoad allatum Exemplum, fovet D. Scharfius (ψ) cui adstipulatur acutissimus Palcha. (ω) *Propriissime* a. Dist. virtual. illa dicitur: quando quædam, quæ a parte rei idem sunt, propter diversa prædicata, respondent, & æquivalent Entitatibus realiter distinctis, ceu in ordine ad diversa prædicata se habent ac si essent realiter distincta. Et talem *Distinctionem Virtualem* Mendoza (α) Duplicem facit, *minorem* scil. quæ fit, vel per *æquivalentiam* ad *plures causas*, ut hoc modo in

G

homi-

homine distingvi dicuntur *anima rationalis*, *Sensitiva*, & *vegetativa*; neque e. magis assensum illis damus qui triplicem in homine animam esse dicunt; quam iis, qui *sensationem*, & *vegetationem*, ex motu fieri, asserunt. Vel fit talis distinctio virtualis, per *equivalentiam ad plures specie effectus*, ubi scil. est *diversitas specifica effectuum ab unica causa prodeuntium*. Vel adhuc per *equivalentiam ad similitudinem*, & *dissimilitudinem aliarum rerum*. Vel tandem per *equivalentiam ad plura loca*. Exempla, & illustrationes horum modorum suppeditat Pascha. (β) Alteram *Dist: Virtualem* Mendoza supra Citato loco dicit *altiore*, & *nobiliorem*, quam reperire licet in Deo, juxta hanc e. Deus dicitur habere *predicata ex se Contradictoria*; utpote cum *Essentia* dicitur *Tribus Personis* communicari, relationes v. non; tum obtinet *Dist. virtualis major*, inter *Essentiam* & *Paternitatem*, *Filiationem* atque *processionem*. Sed notanter dicitur, quod ejusmodi *predicata ex se* sunt *contradictoria*, nam *contrarietas* hæc tollitur per *dist:em virtuales* rei supra quam cadunt. Hoc ipsum significanti tali illustrat simili, laud. Pascha. dicit: *currere*, & *non currere*, *ex se* sunt con-

contradictoria prædicata, si v. cadunt supra res distinctas realiter, desinunt esse contradictoria quia subiectum est duplex realiter. Ita cum dicimus prædicata contradictoria de Deo enunciari, statuimus ibi subiectum duplex, licet non realiter tamen virtualiter. Desinunt itaque ea prædicata *ex se contradictoria*, respectu illius *virtualiter distincti subiecti* esse contradictoria. Consule de his Mendoz. Sthal. in Instit. Metaph. & Clariss. Pascham.

(v) *Tab metaph. p. 86. (φ) lib. 1. C. 10. (χ) Heereb, Disp. select. Vol. 11. (ψ) in metaph. Exemplar. p. 176. (ω) Ontolog. sue p. 612. (α) Disp. Metaph. vi, §. 26. (β) Ontolog. p. 618.*

Addere solent his nominatis Distinctionum generibus, Distinctionem Objectivam, Actualem, potentialem, & multas alias Dist. species. Sed cum & illæ ex dictis innotescunt, nec alias multum in actu exercito, usurpari solent, à nobis consultò omittuntur. Atque his sic simpliciter in medium adductis, finem discursui impono, & sub sereno veritatis tuæque

L. B. benignæ censuræ Phœbo tutus acquiescens, sempiternas

ALTISSIMO JEHOVÆ LAUDES HYMNOSQUE NUNCUPABO.

VIRO - Juveni

Morum integritate & literarum laude
Conspicuo,

Pereximio atque Præstantissimo

Dn. ANDREÆ LUSCINIO,

Amico suo Honoratissimo.

S*ic Lux LUSCINII mentis præclara relucet
Dum pulsas tenebris Lucida, tecta, facit.
Scilicet haud potuit remanere tenebrio nilis
Nec quivit dici lucifugusque niger,
'Quem voluit præsaga boni Lucina futuri
Nomine LUSCINI, en! indigitare prius.
Sed cum Luscinia hæc sibi carmina congrua
poscat,
Præstabit tacito vota fovere sinu.*

Animo quam verbis prolixior
gratatur

JOHANNES OLIN.

JUVENI

Morum elegantia, animiq; cultu Præstantissimo

DN. ANDREÆ LUSCINIO

Populari Svo dilectissimo.

Eja! nunc Mufæ voces cantate sonoras,

LUSCINIUS meruit vester Alumnus
idem.

Is quando â teneris docta est nutritus
in aula,

Digna viro calida huic quis vota
neget?

Grator Communi patriæ sua commoda
quondam,

Gatulor & tibi, cum Pulpita Sacra
petis;

Porro precans voveo felix fortuna secundet,

Ut vigeas Patriæ Tique Deoque
simul.

Sic honoratissimo D: no. RESPON-
DENTI Amico inter paucos fide
gratatus est,

AXELIUS BRUMERUS *Hel:f. Nyl.*

In
*Perdoctam atq; Distinctam de DISTINCTIONE
disputationem, Viri Juvénis, Musarum laus.
de nec non morum concinnitate Egregii,*

DN. ANDREÆ LUSCINII,

Defensoris Strenuissimi, Fautoris &
Sympatriotæ Svavissimi.

O quem Te memorem! certé mihi deficit
humor
Plæbeus, calamus lingua manusq;
fugit.

Gratia Te nutrit; rarissima mulla, Camæna,
Ante alios larga Ti tribuere manu.

Ales ceu vario vocis discrimine cantat

Daulias indigitans, quod Tibi nominis est:
Sic Musis cultis multo vir amande labore,

Distinctum profers ingenii specimen.

Jure tibi justos his paucis grator honores

Quos animi, dotes promeruere, Tui.

Hæc non tam moris quam inteme-
ratæ amicitiae conestandæ
gratia reliquit.

PETRUS Rönig

Nyeland.

Philosophiæ campum quis ignorat vastissimè
 patere? quem latet Philosophiam multis criticis
 esse involutam, cujus nemo ad hunc usq; diem
 exactè omnes nodos explicuit, quamvis multi
 doctorum virorum in ejus interpretatione, ad
 fatigationem usq; defudarint? Te itaq; Doctiss:
 D. Sympat: nervos tuos intendere componen-
 do specimini haud vulgari, societatiq; literariæ
 egregiè se probaturo, cum percepi, delibutum
 summo gaudio me sensi, maximè eo nomine
 quod materiam tam arduam, omnibusque do-
 ctrinam profitentibus, valdè necessariam (ju-
 xta illud Ciceronis: *Qui benè distinguit benè
 docet.*) Tibi elaborandam elegisti, elabora-
 ramque ingenii acumine elegantique rerum
 venustate ornasti. Sed nequeo digne indu-
 striam tuam extollere, cum ingenii tenuitas
 id exactius profsequi veter. Verbo tamen vo-
 tum complectar, calidis Summum venerans
 Numen precibus, ut captis tuis, laude oppi-
 dò dignis, velit adesse, quo vergant in sui
 Nominis gloriam, tuum, tuorumque gaudium,
 Patriæque commodum ingens.

*Inter cæterorum gratantium voces
 Lubens moritòq; gratulatur*

PETRUS A: IGNATIUS
Helsingforsensis.

Cum volvo, veneror, rerum venera-
bile pondus
Quod sumfisti humeris Sympa-
triotæ tuis,
Pondus quod toties doctum lassaverat
orbem,
Queis cerebella tricis tot lacerata
manent.
Sic per dura suum caput effert palma
triumphans
Robora sic onerum lusa maligna
facit.
Ergo non patulas amplectar ut hacten-
us umbras
Num cedant umbris corpora va-
sta suis?

Gratulabundus adjecit

GABRIEL THAVONIUS.

Nyland.